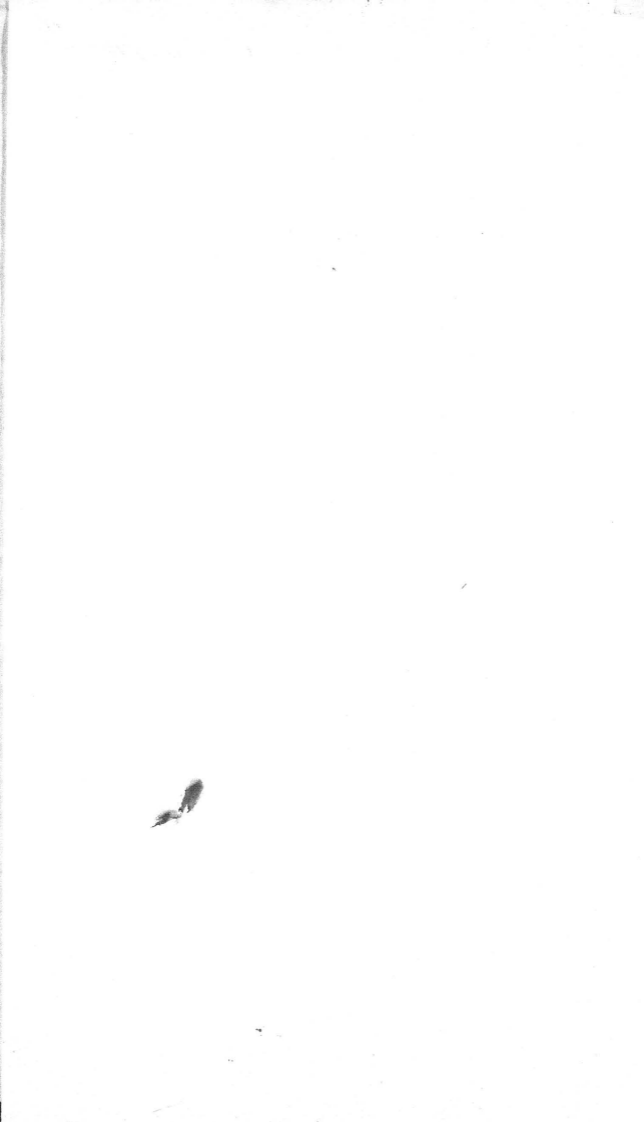

1769.II. Status dioecesis
Camenececesis ritus latini
post particularem
eiusdem... S.26

N^o Jun. 1769.

Statu^s diocesis^{is} Lamenecensis
ritus^{us} latinⁱ
1747-1748.

STATUS

DIOECESIS CAMENECENSIS
Ritus Latini

Post Generalem Visitationem Illustrissimi et Londini Dni Venceslai Hierakowski Immediati Camenecensis ad Absens promissiensis Episcopi In Anno 1748mo peractam, tum deui sub moderno loci ordinario Nicolao Dembowski post particularem eisdem Diocesis per Archidiaconum Cathedralis ex mandato Episcopi visitationem In anno 1747mo et 1748vo Factam exacte descriptus et tunc pro Informatione Sanctae Sedis Apostolicae huc Sanctae Collectus et hac die 2da mensis Augusti anno Milleesimo Septingentesimo Quadragesimo nono Romam per illustri^{ss}imum et Londinum Dnum. Comitem de Las Cars, Episcopum Zenopolitarum, Sacrae Congregationis Indulgentiarum Consultorem, abbatem Zwickiensem, praesortim Infulatam oticensis Metropolitanam ecclesiam Leopoliensis Canoniam ad visitanda Limina Sanctorum Petri et Pauli Apostolorum impetratum plenipotentem Transmissus.

Ecclesia Cathedralis Camenecensis Ritus lateris estat In Regia Civitate Kamieniet quae est Capitalis totius Podoliae, ac primitivum Foralitivum, Regni Poloniae Communiter Antemurale Christianitatis vocitatum a Finibus Moldaviae seu Valachiae, ubi pro pugnaculum otthomanicum, hocem hunc cupatum forti praesidio munitum adiacet non nisi duobus millianibus distat.

De Origine Fundationis Episcopatus.

Quis autem primarius Ecclesie hujus ac verus Episcopatus et Capituli Fundator fuit? nullum vestigium acta recentiora tam Capituli, quam publica hujus Provincia merentur; antiquiora etenim acta totius Podolice, partim precedente Conflagratione partim stante possessione Turcarum penitus deperierunt. Ex traditione sola vulgari à Ducibus Lithuanis de Familia Kuniatowicz Heredibus Podolice ante unionem istius Provinciae cum Regno Poloniae fundata perhibetur?

Author vero Gaspar Niesiecki Soc. Jesu in opere suo año 1728 Leopoli in Lucem edito cui Titulus Corona Poloniae circa auream Libertatem refert Episcopatum Cameracensem septem tenere. Ludovico Poloniae et Ungariae Rege año Dni 1570mo Fundatum fuisse; dum ante hac circa annum 1520mo tota Podoliensis Provincia Jurisdictioni Episcoporum Cracoviensium subiaceret.

Post Ultimariam victoribus armis Ottomanorum, in año 1672do Fortalitijs Cameracensis deditorem, Ecclesia Cathedralis, spatio viginti septem annorum sustinebat vicis Delubri Mahometani vulgo Moschea nuncupati; ubi etiam turris eidem Ecclesie contigua ad convocandum populum Mahometanum, falsa devotionis causa à Turcis extracta et specialiter dein pactorum articulo Cautela hucusq; Conservatur Tandem miserante Dec. in año 1699no sub auspitijs Serenissimi olim Augusti II Regis Poloniae, mediante tractatu Carlovicensi Eodem Fortalitijs à Polonia vindicatum fuit Ecclesiae simul quae honori Ssm Petri et Pauli Apostolorum dicata est, eodem anno 1699no die vero 22da M^o à Benedicto Gryniski protunc Episcopo Cameracensi renovata et reconciliata est.

~~15~~

Interim nullo suffragante testimonio dum
moveretur questio de die Dedicacionis ejusdem
Ecclesie, Stephanus Episcopus de Domino Rup-
pensis Lucapror Benedicti amovit dubium,
assignata Dedicacionis Die Dominica proxima
post Festum St. martij Martinis

De Capitularibus Personis.

Ad hanc Cathedralē In año 1454° non
nisi Octo Personæ Capitulares Constitutæ fuerūt
per Nicolaum Loci ordinarium: Subsequenter
tamen eorundem numerus crevit usq. ad vigin-
ti personas, è quibus actualiter numerantur
septem dignitarij et tredecim Canonici Gremi-
ales.

1ma. Dignitas Decani Collationis Episcopalis
habens annexam præbendam eamque circa al-
tare Beatissimæ virginis marie

2da. Dignitas Praepositi Collationis Laicalis
habens annexum altare S^{mi} Trinitatis cum
ecclesia s^{ta} Catharinae

3ta. Dignitas archidiaconi Collationis
simultaneæ Loci ordinarij cum Capitulo, ubi
è duobus à Capitulo propositis Candidatis Epis-
copus eligit unum, et hæc annexum habet al-
tare s^{ta} anno

4ta. Dignitas Custodis Collationis Episco-
palis habens altare tituli St. andree apostoli

5ta. Dignitas Scholastici Collationis Episco-
palis habens altare tituli S^{mi} Petri et Pauli apostolo:

6ta. Dignitas Primicerij simuliter Colla-
tionis Episcopi absq. Titulo.

7ma. Dignitas Cancellarij suppresso ti-
tulo Canonicali Collationis Episcopalis In año
1712mo erecta.

Inter reliquos Canonicos Gremiales decem
sunt Collationis et plurimum Episcopalis, qui Ci-
ca Installationem suam tenentur docere lega-
libus Sacramentis legitimatatem nobilitatis
Patris

#20

Patris, per quatuor distinctos gradus eandem
testibus fide dignis comprobare. Edq ad effectum
ut prava electione e duobus à Locis ordinariis pro
positis Candidatis unus per Capitulum Generale Ju-
dex deputatus ad Tribunal Regni designet, quod obli-
gatio etiam omnes dignitates superiores reconsecro
afficit sub eodem rigore.

Reliqui tres Canonici Gremiales, quorum qui
sunt Collationis Laicalis tertius vero Loci ordina-
rii exempti sunt à supradicta deductione nobi-
litate et per consequens ab onere deputacionis
ad Tribunal Regni. Sed aliunde tenent exhibere
aliquam doctoralem Lauream, qua mediante
de prebendas doctorales, nempe S^{ca} Penitentia-
ria Juris Canonici ac Civilis tum Phyloso-
phia promovendi solent. Prebenda doctorali me-
dicina non extante.

Insuper reperiuntur duo Canonici mon-
sales unus qui è duobus à Capitulo propositis
Candidatis per Loci ordinarium Eligitur et Instituitur
cum obligatione ut continuus ad ecclesiam Ca-
thedralem resideat, munusq; actuarij ac Ceremo-
niarum ecclesie tum Secretarij Capitularis
obeat solvatus sufficienter ex Bonis mensa
episcopalis. Alter Collationis Laicalis habens
altare proprium, cum fundatione sufficienti
ad Continuum pariter residentiam obligatus.

Ad sunt deniq; et alij Canonici Titulares
quorum non est prescriptus numerus, et qui or-
dinarie ex Parochiis Diocesis de ecclesia Bere-
mentis honoris et distinctio nis causa assumunt
sunt obligati semel in anno per triennium
modo intervalle temporis deservire ecclesi-
am Cathedrali, absq; ullo stipendio nisi
quod usum Rocketti et Mantelleta habe-
ant.

De Vicariis Ecclesie Cathedralis.

Numerus

~~10~~

5.

Numerus Vicariorum penes Cathedralē
Ecclesiam, quibus cura animarum In cum bis
primitive ad sex personas per Dotationem Ser-
vati olim Casimiri Regis Poloni In a^{no}
1495to restrictus et Collationi loci ordinariarum
subiectus fuerat nunc vero etiam deperditam
primam dote ob varias vicissitudines temporū
ad numerum octo per loci ordinarios, et præ-
cipue per Immediatum Cameracensem ad
presens, Madmoliensem Antistitem In a^{no}
1741mo circa visitationem generalem am-
pliatus est, Idq In varijs per eorūdem loci ordi-
narios provisib' fundis et pensibus signa-
ter In bonis mensu' Episcopalis idemq Vicarij
omnes, a loci ordinario v' epis' officio Insti-
tuuntur.

In hoc Collegio Vicariorum duo digniores
constituti sunt unus Senioris alter vice Custodis
titulo simulq' majori præ ceteris stipendio gau-
dentes, et communem Mensam habentes. Item
Vicarij etiam In Pago Zienkowie ad mensam Epi-
scopalem spectante curam animarum exercent
ob vicinitatem loci In Ecclesia murata exigua
Idq respectu Decimæ, quam ex eodem pago seu
alodio percipiunt.

De Structura et Statu Ipsius Ecclæ Cathedralis.

Ecclesia ipsa satis ampla de muro ordine
Composito minus tamen regulari more antiquo,
extructa non modicam deformitatem maxime
ab extria præferbat proximamq' minabatur
ruinam ob deteriorationem vetustissimi recti
Tandem auxiliante Deo Immediatis tribus
annis post elevatos ad æqualem mensuram
panetum muros, tum post erectum magis
proportionatum tectum, meliorem planè præ-
dixit formam, Indiget adhuc novò frontispitio
et plu

et plurima ab Intus reparatione, cui pro possibili tempore prospicitur.

In utraq. nave ecclesie tum In capellis tot lateralibus, Extant boni fornicei, Sed pavementum novum In tota ecclesia desideratur.

Præter altare majus: In quo variorum Sanctorum reliquie aservantur, decenter collocatæ, reperiuntur alia duodecim altaria honori variorum Sanctorum dicata omnia eaque et simplici opere de ligno fabricata.

In uno ex istis honori Beate Domine Marie ducato a latere constituto aservatur tantisper venerabile: donec adjuvante Deo In seorsivam quæ actu restauratur Capella condigne collocet.

Quædam ex prædictis altaribus habent proprias Capellas, cum foundationibus per varias Confraternitates erectis nempe

1a Confraternitas Literariorum In Capella Consulari Civitatis Cameracensis, In qua altare tituli Immaculate Beate Virginiis maris, episcopo præpositus est unus è Canonis mensalibus, qui missam quotidie decantat de Beata et officium parvum, cum adjunctis è clero viciniali ac Laicis personis

2a Confraternitas Sancte Trinitatis reverenter erecta, cuius Capellanus distinctus est a clero viciniali qui quolibet Die Dominico Coronam cum Laicis Confratribus et missam de Sancte Trinitate circa expositionem Sanctissimi decantat.

Utroq. prædictæ Confraternitatum fundationes habent suos proventus mediocres.

3a Confraternitas Sancte anne fuisse perhibetur, sed deperdita fundatione ad præsens vacat

4a Confraternitas Sancti Sacramenti extiterat, ante hosticum, nunc omni fundatione caret, devotio tamen non Intersmittitur.

quælibet

qualibet enim Feria quinta Missa votiva In
Cantu de eodem venerabili Sacramento circa
expositionem illius absoluitur una cum processio-
ne per aliquem ex dignitariis seu Canonicis
nempe Hebdomadarium.

Quidam deniq Contubernia non omnia
tamen Missas pro defunctis Contratibus que
libet Quattuali absolvere Curant quibus et ip-
si met assistunt. omnia nihilominus predicta
Contubernia processionibus publicis Ecclesie
Cathedralis semper adesse solent

Ordo Divinorum officiorum per Idneos Ca-
nonicos, ac vicarios absolvendorum ad norma
primariarum In Regno Polonia Cathedralium
peroptime dispositus est ab Illustrissimo et
Reverendissimo Dno. Vencesleo Siatkowski
Immedato Cameracensi moderno promissi-
lensi Episcopo, circa visitationem Glem.

Concionatores hinc è Patrilibus Soc: Jesu:
Festivis ac Dominicis diebus predicant In om-
nigratitudinis. Quod In hac Civitate fundati sunt
In predecessores Episcopos.

Hec Cathedralis habet Coequationem In
dulgentiarum cum Ecclesia Lateranensi Beni-
gniter non ita pridem ad annos quindecim pro-
rogata. Musici octo pro obsequio hujus ec-
clesie Cathedralis Conservantur, qui è fructibus
partim mensa Episcopalis partim Capituli una
cum reliquis Ecclesie Famulis Salarii per-
cipiunt.

Suppellex ecclesiastica In argento non adeo
copiosa. Munda tamen et bene ordinata Conspi-
citur. In paramentis vero omnis Colonia Sa-
tis Sufficiens, et decora ex Generositate Loci
ordinariorum, ac Zelo eorundem, pro decore
domus Ded. Comparata est: que In sacris tra-
eodem ecclesie Antiqua Conservatur hore-
sta

In sup

2

In Superiori Condignatione Sacristia extat
conservatorium bonum muratum pro rebus magis
pretiosis, tum Bibliotheca Capitularis, Idem
quæ simul exstructa est recentior de muro Camera
ampla pro Conferentiis Capitularium.

Cemeterium totum circumdatum est muro soli-
do In hujus ambitu extat Campanile In forma
turris edificatum prompta reparatione Indi-
gens: Cui sine mora consulendo, seposita sunt
Stina millia Florenorum Polonia quæ faciunt
300 Scutt. Moneta Romand ex quibus actu
Comparantur materialia ad effectum ut Des-
dante primo vere ejusmodi reparatio ordiatur.

De Residentia Episcopali et Canonorum ad Ca-
thedram.

Residentia Episcopalis murata, per hosti-
litatem Turcicam, desolata plurimam reparatio-
nem, et ampliationem exigit Quapropter ordina-
ria ad probens Episcoporum residentia duobus
milianibus distat a Cathedrali.

Canonicales vero residentia nulla reperiunt
præter duas ligneas unam pro Custode Cathe-
drali, alteram pro Canonico mensali.

De Seminario

Seminarium Clericorum nullum In hac Di-
cesesi hucusq; extitit præter fundationem exigua-
am pro quator alumnis puenis de genere Nobili
quæ Super Censu a Summa decem millium
Florenorum, Polonia quæ faciunt mille Scutt.
Romana per Illustrissimum olim Stephanum
Kupnievski Episcopum Camenecensem Inscr-
pta educandi et In doctrina Utiana ac literis
Instruendi Commendant: Cum obligatione ut In
habitu Clericali Colonia vrolacii Scholas PP. Soc:
Jesu: frequentantes, Dieb; Festivis impari Sa-
crificiis In ecclesia Cathedrali deservirent, men-
sa et amictu ex eadem fundatione provisum.

Sed cum ea ysdem juvenibus nullum imo
 lumentum Ecclesie redundaret siquidem nullus
 illorum ecclesiasticum statum amplexus est, imo
 ob insufficientiam fundationis pueri nobiles Con-
 quiri requiverunt; Immediatę Loci ordinarię sub
 tempus hęc veritatis sub eandem fundatio-
 nem pro clero secularibus applicavit stat
 quoniam propter tenuitatem provisionis (ut pote
 stante calamitate et Caristia moderna) nec
 prefati clero subsistere poterant: Loci ordi-
 narię Hodiernus, a duobus circiter annis Cen-
 sum ex predicta fundationis summa pro ere-
 ctione formalis Seminarij pro interim desti-
 navit; cõ v maxime motivo quod afflante
 Providentia Divina unus ex Canonicis Ca-
 thedralibus, videlicet Perillustris Matthias
 Gronkiewicz Bonoru mensis Epplis Genera-
 lis & Comog pro Fundatione ejusdem Semi-
 narij formalis summam Centum millium
 Florenorum Polonicalium ante duo annos In Bo-
 nis mundis Barzozowice Nuncupatis In hocce
 Palatinatu Podolia sitis cum omni solemnitate
 legali Invenissent ac Intro missionem Juridicam
 In eadem bona admiserit: ad effectum ut decem
 clero ac eorum magistri cum familia ad obse-
 quium Seminarij necessaria forent, pro usu
 et emolumento hucusq exoptato totę Diocesis.

Et licet Dem fundator, a predicta In-
 scripta pro Seminario summa usum fructum
 stante ipis vita libera dispositioni sub. reser-
 vaverit: tamen Episcopus de Edificatione se-
 minarij leno cogitans partim de propriis fru-
 ctib, ad hunc effectum segregatis, partim de
 Consu ex summa Kupnieviana superis speci-
 ficata, quavis materialia necessaria Jam
 actu comparat In ditate cum auxilio D. S.
 Fabricam Competentem, pro Seminario de novo

Inventors

#

Inchoaturus. Salva et Uldea Capitali sum-
ma decem millium Florenoni Rob. pro alen-
dis alumnis seu clericis Inscripta manente.

De HOSPITIBUS In Civitate Kamienick

Hospitale sub titulo St. Lasari pro militi-
bus Invalidis erectum fuerat a Comite stani-
slawski olim Palatino Liciovid cum fundo
duorum villarum sed moventibus litteris sub-
scriptis, dicti Comitis ob defectum documente-
rum Fundationem evincendum dicta villa
per strepitum Juris avulsa sunt et non nisi
domus murata plunimum desolata reman-
sit.

Exstat et aliud Hospitale vetus ligno
fabricatum per exiguum pro alendis pauperi-
bus: qui de Censu a trecentis florenis per qua-
dam Civem Cameracensem Inscriptis partici-
pant, victum aliunde emendicatio suffragiis
sibi procurando.

Ecclesia deniq parva murata honori Sae
Catharinae dicata Cathedrali propinqua lu-
re et dispositioni Praepositi Cathedralis sub
iecta, notabili reparatione Indigens, habet
pro dote lapideam parvam. In Cujus poses-
sione dictus Praepositus existit.

Insuper repemuntur rudera veteris ho-
pitalis murati Cujus non nisi solum roma
nulla fundatio vero exstat.

De aliis Ecclesiis Jurisdictioni Ordinarij Epi-
scopi Laterani non subiectis.

In hac Civitate repemunt Insuper duae
Cathedrales Ecclesiae una Ritus Graeci Lati-
no uniti ad quam subsistunt Reliosi Ordinis
S. Basilij Magni quibus non ita pridem
moverunt Utrem presbiteri Seculares
pretendentes habere jus ad eandem Cathedralen

atten

11.

Altera ritus armeni itidem Cathedralis utrumque
harum Cathedralium Episcopi residentias ordinarias habent
Cepoli peres primarias Ecclesias suas hic vero habent
vicarias suas, cum jurisdictione limitata.

Et Regularibus reperientur

1mo Patres SOC. IESU. quorum fundatio à loci
ordinariis Latinis subsecuta. Hic ultra Collegium lati-
Commodum et Gynnasium, pro educanda iuventute fun-
datum tum præter ecclesiam veterem muratam
novam quoque Ecclesiam amplam et elegantem è mi-
ro edificare ceperunt propriis impensis

2do Religiosi Ordinis Carmelitæ Discalceatorum
qui post conflagram Ecclesiam ligneam, novam de mu-
ro extruxerunt eleganti forma habentes etiam Con-
ventum muratum, In quo tamen pauci ad præsens
resident

3to Religiosi Ordinis Predicatorum S^{ti} Dominici
Conventum formalem studiumque Theologiae specula-
tive ac Philosophicæ habentes. Ecclesiam quoque
ad optimam formam, reducunt ope et auxillis
Comitis Potocki ipsorum Benefactoris Eximii.

4to Item Moniales ejusdem Ordinis S^{ti} Do-
minici satis numerosæ Conventum et Ecclesiam
muratam habentes: quæ jurisdictioni ordinariæ
respectu servandæ. Claustrum sæpe sæpius recal-
citrant divergendo extra Conventum, cum sola
permisione Prioris sui Ordinis de Facultate
Provincialis, cui immediate subiectæ sunt.

5to Religiosi S^{ti} Francis minorum Con-
ventualium, In paucis numero residentes, habent
Ecclesiam muratam antiquam, et Conventum
novum, necdum plene constructum. Idem Reli-
giosi habent tantisper Curam Ecclesiæ seu
Capellæ muratæ, In arce extra Civitatem sitæ

6to Religiosi S^{ma} Trinitatis de Redem-
ptione Captivorum, itidem In eajus numero ha-
bent Residentiam muratam, non ita prædem-
finitam, cum ecclesiâ lignâ.

Extant quoq' inter Cathedralis ritus Graeci et armeni aliquod Ecclesid eorum lituum tam in Civitate quam in Suburbis ejusdem
De Statu Honoru mensd Episc: et Mutif Sorunda

Bona mensd Episcopalis circa Benigrum affensum Serenipimonia Polonia Legum per antecessores Antistites propriis peculis ut fertur majni in parte Coempta sunt in duos tractus divisa nempe Carnokorienicensem et Qeprensem duobus liciter miliaribus ab Ecclesia Cathedrali Sitis.

Ad primum spectat oppidum Carnoko Zinice cum Suburbis nowodiotka, tum villa Lalesce Prustowce seu Zamowie Niwra seu Niwerka, Swanie Jermakowka usue et Strazam

Ad secundum tractum pertinent oppidum Oerze cum allodio Stefanowka, tum villa Nihin Kropotowa, cum allodio Dembsowce et alio simili Zienkowce

Item Sors in oppido Praga prope Varsiam extra Flumen vistulb. Sitis quae pro villis Lacemarowce Popowce Wasilkowce Stawoykowce Lamowce et Mikulince in Palatinatus Podolia Litis per Episcopum Camenecensem olim Martinum Biatobrewski, ejusq' Capitulum commutata est, circa annum 1388^{tu} absq' ullo S^{ae} Sedis Apostolica Beneplacito quod de ep^{is} tra requirebatur, ea sola non nisi Licentia stantia quod eo temporis dicta villa mensd Episcopalis frequentibz incursumibus Tartarorum Obnoxiis fuerant Unde maximum praedjudiciu Episcopis successoribus resultat, siquidem tertra pars Bonorum mensd Episcopalis avulsa est, pro eaque sorte superius expropra Pragensi quae hodie Centum Scuta Moneta Romanol non Fructificat.

Status praedictorum bonorum mensd

Episcopo

Episcopalis ac proventus eorum, propter formidabile
 Othomanorum vicinium, tum propter continuam Co-
 lonorum ab uno ad alium locum transmigrationem
 nullò modo certus et securus assignari possit. Atte-
 men Coniecturaliter felicioribus temporibus Fructus
 omnium Bonorum, mensa episcopalis deductis fun-
 dorum expensis ad triginta circiter milia Flore-
 nsi polle. videlicet tria milia scutt Roman
 ascendere possit Calamitatis vero temporibus qua-
 les sunt hodie ex occasione fundationis Locu-
 stæ, nec non mortalitatis pecorum omnis generis
 ac summa sterilitatis quæ a duobus annis ma-
 gnâ in hac provincia Caristiam et famem cau-
 sauit: nec per medium percipiuntur fructus.

De Expensis Fructuum Episcopi.

Ex his nihilominus fructibus tum de Commen-
 da abbatiâ michovici quam obtinet Cogit Epis-
 copus providere de alimentis necessariis pro sus-
 tentatione Colonorum suorum, et aliorum Pau-
 perum undiq; recurrentium Item pro Fabrica
 ecclesiæ Cathedralis et aliis indispensabilibus
 ruinam undiq; minantibus: tum deniq; pro un-
 dicatione fundorum omni ex parte controversorum
 quos via juris debitis limitibus firmare et solida-
 re oportet, proul iam duos pagos, præteritis et
 præcænti anno post longum juris tractum non li-
 ne magne dispendio modestus episcopus supradic-
 tis limitibus ab omni controversia feliciter libera-
 vit aliosq; duos pagos brevi liberandos sperat.

De ORDINATIONE Episcoporum Cameræ Residentia

Ordinaria Episcoporum residentia ex antiquo
 extat, in oppido Carnosovici; ubi hucusq; restant
 rudera veteris Palatii episcopalis ex muro permo-
 dum propugnaculi a Fundatoribus fabricati. Nu-
 vero non nisi lignea residentia repert; quam plu-
 rimum vetustate atroxam, modernus Episcopus
 de integro simul cum aliis edificiis reparavit

et ampl

et ampliavit tum alteram domum muratam la-
tis amplam et commodam pro digniori episcopo-
rum residentia extruxit et actu eandem perficit
Insuper ea quae in veteni Palatio murato reparabi-
lia remanserant ne totali ruina subiacerent te-
cto cooperuit tabulato

Hae residentia distat a Cathedrali Ecclesia du-
bus miliaribus

De Dote et Proventibus Capitularium

Dos Capituli omnis et principaliter consistit in
decimis mansuillaribus Segetum, post araturas Lini-
rum nobilium et Serulianorum Bonorum Segu-
lanium in districtu Cameracensi; quas decimas an-
tiquitus ad mensam episcopalem spectantes Lo-
doviciani Capitulo applicarunt. Ultimanius vero Ep-
scopus propter villam Rocapince nuncupatam etiam
tres Prebendas nempe Decanalem, Propositu-
ralem et archidiaconalem Cathedralis alias sor-
tes in Bonis Milwocce Bernoskowce et Zaturce
sub tempus visitationis sub generalis ad Mas-
sam Capitularem reduxit. Ego ad effectum ut
Canonici melius provisus de distri-butionibus quo-
tidianis diligentius residere ad Ecclesiam Ca-
thedralem

Hae tandem dos juncta cum aliis censibus
a summis eidem Capitulo Inscriptis, demptis
fundorum et obligationum expensis ob remiten-
tiam exacte solutionis decimarum, et propter
varias loci difficultates, via felicioni tempore
fructificare potest sex vel septem millia Flor.

Pollo: Insuper Episcopus Mederius Legati Cap-
itulum subvenire cupiens censum annuum a sum-
ma decem et sex millium florenorum Polloret.
In Bonis Celejovranis in possessione domus Rodvesi-
anae existentibus Inscripta Episcopus Cameracensis. Concer-
nente eidem Capitulo applicare constituit dum-
modo beneplacito ^{1^{ae}} sedis Episcopi: eo accedere dignet.

De EXTENSIONE ET JARRUSSINE SACRIS CAMERE ROSTUS LIBRARI.

Extensio hujus diocesis in longum ultra viginti mil-
liaria Germanica protendit in latitudinem vero circiter
ad duodecim milliana idq. juxta ultimariam dimen-
sionem Palatinatus Rostolici qui in circumferentia
et ambitu suo mille et viginti circiter Regos, Ciri-
tates et oppida junctim complectit, variis ritibus et
cultibus hominum, referta, de quibus infra dicitur.

Hæc diocesis antea in quatuor Decanatus di-
versos, diuisa fuit nunc vero circa visitationem
generalem immediati loci ordinarij ad sex redacta est.

Primus Decanatus Jartovicensis.

Qui continet in se novem Parochias videlicet

1ma in oppido Stusatyn ubi ecclesia murata
collationis laicalis per incursum Hostiam de-
vastata actu redificat, et dos pro subsistentia Pres-
biteri secularis appropinqua est Interim cura ani-
marum per Religiosos ordinis S^{ti} Francisci Stri-
ctionis observantis de facultate ejusdem Imper-
tita administrat in ipsius ecclesie conventuali.

2^a in Pago Bryskow, collationis laicalis ubi
pariter ecclesia nova lignea negorum finita est
cura animarum ad presens per Religiosos ordi-
nis S^{ti} Dominici Strictionis observantis administrat.

3ta in oppido Sidorow, ubi ecclesia mura-
ta et conventus dictorum Religiosorum ordi-
nis S^{ti} Dominici Strictionis observantis extat curas animarum
per eundem Religiosos continuo exercet.

4ta in oppido Stolendriany ubi actu eccle-
sia lignea construct, et inscriptio dotis pro eode
et parochia seculari promissa est, ad presens per
Commendarium cura animarum administrat.

5ta in oppido Jagielnica ubi ecclesia li-
gnea cum dote Mediomoni reperitur et cura
animarum per Parochum seculari admi-
nistratur.

6ta in oppido Jartowic ecclesia de muro
exigua, sufficientem dotem habet pro Paro-
cho et duobus vicarijs secularibus, actu
existentibus

existentibus Collatio hujus Beneficii peres Religi-
osor. St. Dominici Conventum suum et Ecclesiam
ibidem habentes.

1ma In oppido Juste Collationis Laica-
lis Ecclesia lignea dotem mediocrem habet, sa-
cramenta per Parochum secularem administrant.
In eadem ecclesia reperit prebendarius Confrater-
nitatis S. Mariae Inuitatis dotem similiter exiguam
habens.

2va In oppido Regali Czerwonogrod Ec-
clesia murata sat elegans, habet dotem In deci-
mis manipularibus per Parochum secularem
administrant sacramenta. Peres hanc
ecclesiam adest altaria secularis presbiter, qui
ex recenti fundatione sufficientem habet provisione.

3na In oppido Grodek Lutakow, necdum
erecta est Ecclesia, promittit tamen erigenda
Interni parochiani recurrunt ad vicinam Ec-
clesiam Czerwonogrod.

Secundus Decanatus Dunaygrodensis

Habens sub se duodecim Parochias.

1ma In oppido Clerice ad Mersam Episco-
palem spectante ubi ecclesia murata habet do-
tem sufficientem tam in fundis quam In deci-
mis manipularibus per Parochum secularem
administrat cura animarum.

2da In oppido Regali Smotryco ubi eccle-
sia lignea dotem sufficientem habet peres
quam Religiosi ordinis Predicatorum resident lu-
ram animarum ab antiquo exercentes.

3ta In Pago Tynna Laicalis Collatio
ubi In ecclesia murata exigua extat Imago gratis
sa Roma Vis. Maris dotem habet mediocrem
preter Parochum secularem, adjuunt duo vicarij
non ita pridem fundati qui junctim cum Parocho
administrant sacramenta.

4ta In pago Zalioce Collationis Laicalis per
Parochum secularem administrant sacramenta In
ecclesia lignea sufficienter dotata.

Sta In oppido Kietaygrad. Collationis Laicalis per Parochum secularem administrant sacramenta, ecclesia nova lignea actu edificat habens dotis mediocre

Sta In oppido Regali Uryca refugium ad effectum deducta est erectio et Parochiani pro administratione sacramentorum recurrunt tantisper ad curiam Kietaygradensem

Ima In oppido Sokulce per Religiosos Ordinis Predicatorum, bene exercetur cura animarum, In ecclesia sufficienter dotata.

IIa In oppido Dunaygrad. per Curatum secularem administrant sacramenta penes ecclesiam muratam sufficienter dotatam.

IIIa In oppido Regali Mukarovo per Curatum secularem exercet, cura animarum, penes ecclesiam ligneam exigua dotis.

IVa In oppido Totobowce Per Religiosos Ordinis Predicatorum administrat cura animarum penes ecclesiam muratam sufficienter dotatam

Va In oppido Zienkow Collationis Laicalis per Curatum secularem administrat sacra. penes ecclesiam muratam collabentem bene tamen non dotatam

VIa In oppido Wolkowce per Religiosos Ordinis S. Francis minoris, Conventuales administrat sacramenta, penes ecclesiam que actu ex muro edificatur.

Tertius Decanatus Starogradensis

Ia In oppido Weizbowce Regali per Curatum secularem administrat sacramenta circa ecclesiam ligneam, noviter extructam, mediocre dotatam.

Intra ambitum huius Parochie motones erigit actualiter alia In oppido Zarniechov, Collationis Laicalis per Curatum secularem administranda cuius dos competens est destinata, et materialia pro ecclesia lignea comparantur.

2da In oppido Smidkow, Collationis Laicali per Commendariū administrant sacramenta peres ecclesiam noviter constructam, necdum tamen sufficienter dotatam

3ta In oppido Szegali Topaygrod per Parochum secularē administrant sacramenta peres ecclesiam ligneam, necdū plene edificatam cui dos sufficiens, quidem inscripta est sed per deputarium denegetur vndicat, nihilominus fure cum auxilio loci Ordinarij

4ta In oppido Lucrynee determinata sed nequid ecclesia erecta et dotata existit Heredes nihilominus loci eandem pro Parocho seculari enjere declarant. Interim huic Parochio administrant sacramenta a Curato In Smidkow.

5ta In oppido Oraynice per Parochū secularē sacramenta administrant peres ecclesiam lignēā mediointer dotatam

6ta In oppido Janzrow, per Curatum secularē, administrant sacramenta In ecclesia ligna angusta, quae tandem ampliatur, cui dote mediocon.

7ma In oppido Moskilow ubi ecclesia necdū edificata brevi nihilominus edificanda promittitur ab herede Bomonum cum dote pro eadem ecclesia eiusdem ritus cum facultate loci Ordinarij

8va In oppido Czerniewice administrant sacramenta per Curatum secularē In ecclesia murata habente dotem sufficientem

9na In oppido Starogrod per Curatū secularē administrant sacramenta circa ecclesiam muratā quae dotem habet sufficientem

10ma In oppido Bar per Parochum secularē administrant sacramenta In ecclesia ligna angusta habentem dotem mediocon. ~~11ma~~

11ma 12ma et 13ta In oppido Nowogrodka, Mezrow et Juweza ecclesiae Parochialis extape ferunt sed tamen nullis evidentiis documentis probari queunt

Quartus Decanatus Mudyborensis.

comple

Completit duodecim Parochias.

1ma In oppido Dwarasna per Commendari-
um administrant sacramenta penes ecclesiam par-
vam ligneam, quae necdum plene dotata est.

2da In Latuszow oppido Regali per Keli-
gros ordinis Educatorum administrant sacramenta quae
ibidem habent residentiam, suam penes ecclesia
muratam Parochialem.

3ta In oppido Konstantynow nowy per
Commendantes administrant sacramenta In ecclesia
lignea noviter extracta necdum dotata.

4ta In oppido Nova Sienawa determi-
nata quidem parochia, sed ecclesia necdum erecta
atq; dotata est propterea administrant Curam
mariam per Parochum ecclesiae In stara Sienawa

5ta In oppido Regali Chmielnik per pa-
rochum secularem administrant sacramenta
In ecclesia lignea necdum plene dotata pensis
tantum dat Curato ex arce profecti illig loci.

6ta In oppido Regali utanow per Comen-
darium administrant sacramenta In ecclesia li-
gnea necdum plene dotata.

7ma In Pago Doroczyn determinata sed ec-
clesiam necdum habet fundatam, et dotatam ad
prodeus administrant sacramenta p Curatu Chmieln.
Censem Parochianis.

8va In oppido stara Sienawa p Para-
chum secularem administrant sacramenta In
ecclesia lignea sufficienter dotata.

9na In oppido Pilawce administrant
sacramenta p Parochum medyborensem sequi-
dem ecclesia pnia necdum e edificata et dotata.

10 In oppido medybor Collatio lai-
calis administrant sacramenta p propositu
secularem In ecclesia murata et bene dotata
cui etia tres vicarij deservient officium par-
vum de Beata quotidie decantantes.

1ta In Pago Muchatkowce Collatt. Laicalis
per Parochum Secularem administrant sacramen-
ta. In ecclesia lignea noviter fundata dotem me-
diocrem habente

2ta In oppido Muchatpol Collatt. Laicalis
administrant sacramenta per Curatum Secularem
In ecclesia lignea noviter erecta doti mediocrem
habente

Quintus Decanatus Salaroviensis

Continens In se duem Parochias

1ma In oppido Szarauka Cui Religiosi or-
dinis Sodalitatem peres ecclesia murata admini-
strant sacramenta duo v. tres ibidem residentes.

2da In oppido Ptoskuiow Cui Parochus
Secularis peres ecclesiam ligneam administrat
sacramenta provig exigua pensione et decima
manipulari.

3ta In oppido Mukotaiow Collationis
Laicalis Cui non ita pridem erecta circa eccle-
siam ligneam Parochus Secularis sufficienter provig
administrat sacramenta una cum vicario ha-
bente suam seorsivam fundationem, et pro-
visis nem.

4ta In oppido Oazny ostrow Collatt. Laicalis
Cui peres ecclesiam ligneam administrat sa-
cramenta sufficienter provig.

5ta In oppido T. Zubortyn Colla: Laicalis
Cui Parochus Secularis peres ecclesiam ligneam
administrat sacramenta sufficienter provig.

6ta In villa Sumanow Collatt. Laicalis
Cui Parochus Secularis peres ecclesiam mu-
ratam sufficienter dotatam, noviter erectam admini-
strat sacramenta

7ma In oppido Darnowuda Collatt. Laicalis
Cui Parochus Secularis circa ecclesiam murata
competenter dotatam administrat sacramenta.

#2

5va In oppido Satanow Collat. Laicalis
Cui Parochus secularis circa ecclesiam muratam
et bene dotatam administrat sacramenta habens
duos vicarios erectione cautos. ~~##~~ Ibidem ex-
tat altare Confraternitatis S. mi. Rosarij

6na In oppido Grodek Bednjchow Collat.
Laicalis cui penes duas ecclesias muratas
Parochus secularis cum vicarijs suis administrat
sacramenta. Sufficienter provisus.

In ambtu
pupis Parochia extat ecclesia lignea parva In
oppido Lupini qua nullam habens dotem affe-
liata fuerat, ecclesie Grodecenae Tandem ad Ori-
res procces Hereticum, accedente Consensu loci
ordinarij tum acceptatione fundationis per
definitorium. Religiosi Ordinis Carmelitanorum
discalceatorum ibidem conventus et ecclesia de
Muro pro iisdem Religiosis actu erigitur.

7ma In Pago Uremurawce determinata pro
Parochia seculari sed non existente huiusmodi
ecclesia Parochiali ac dote pro eadem Parochia
ni recurrunt ad ecclesiam vicinam, Huciatynem
sem, pro administratione sacramentorum

Sextus Decanatus Carneckovicensis

Continens In se novem Parochias.

1ma In oppido Onyvi Collat. Laicalis cui
parochus secularis administrat sacramenta pe-
nes ecclesiam muratam habens dotem sufficientem

2da In villa Zienkowie Collat. Spiritualis
Cui vicarij ecclesie Cathedralis administrant sa-
cramenta habentes congruam provisionem

3ta In oppido Zwaniec Collat. Laicalis
ex oppido Fortalitiy Choumensis Ottomanici
Cui Parochus secularis administrat sacramen-
ta penes ecclesiam ligneam noviter extractam
habens provisionem competentem sed nequum
bene firmatam In hoc oppido adest etiam
ecclesia

#2

Ecclēsia ritus Armeni murata necdum totaliter
finita penes quem presbiter eiusdem ritus vir
exemplaris residet.

17ta In oppido Fortalicis S^{ma} Trinitatis
dicto Collat^o Regis ubi post exsolutam et totaliter
Collapsam. Ecclesiam S^{ca}ream. Presbiter secularis
administrat sacramenta tam Parochianis quam
militari ibidem exstanti In Ecclesia Grae
ritui Latino unita non habens aliam provisionem
fixam, praeter stipendium Capellani militaris. Ei-
scopus modernus subveniēdo In id pensabili ne-
cessitati extruēdo nova ecclesiam In praedicto For-
talicio obtinuit n^o ita pridem a Comitibus Potolici
Cepionem Juridicam domus murata, satis commo-
de In ibidem litta ex qua propriis Impensis
Deo adiuvante intendit brevi efformare eccle-
siam Parochialem latinam, habens iam ad eum
effectum non modica preparatoria non cessat In-
super facere populum diligentia In Alma Regia
ut eidem ecclesiae de dote necessaria providat.

18ta In oppido Bryuce Collat^o Laicalis cui
parochus secularis administrat sacramenta penes
ecclesiam muratam dote medico^o provisam.

19ta In oppido pierceatynce ubi n^o extante ad p-
sens ecclesiae parochiali nec provisione pro susten-
tia Parochi Curatus Borzovionensis Curam ani-
marum tantisper gerit donec vetus Fundatio à pos-
sessoribus loci Deo Dante vindicabitur.

20ta In oppido Borzow. Collat^o Laicalis cui Pa-
rochus secularis penes eccle^o muratam non ita pridē ex-
cta administrat sacramenta medico^o provis.

21ta In oppido Regis Skata Collat^o Regis cui
Parochus secularis penes ecclesiam muratam n^o ita
pridem reedificatam administrat sacramenta ha-
bens provisionem sufficientem, necdum tamen ple-
ne vindicatum. In hac ecclesia fundata est
Confraternitas S^{ma} Trinitatis sed a suc-
cessoribus Fundatoris In dubium revocatur?

Ine

gra. In oppido Orasno-Lodovice Bonis men-
 sa Episcopalis Cui Parochus secularis administrat
 sacramenta penes Ecclesiam muratam. dote suf-
 ficienti provisam que tamen ecclesia dum non
 modica indigebat et indiget reparatione huic Ep-
 copus jam ab anno pretérito Consulere cepit sed
 subsequenter integram procurare intendit.

De obligationibus Decanorum Furanorum.

Decani Furanici Jurati tenentur bis in anno visita-
 re Ecclesias, Parochiales cum facultate animadverten-
 di super vita et moribus Parochorum eorundem monendi
 et in levioribus defectibus corrigendi In gravioribus
 vero materiis et defectibus tam Parochorum qm Pa-
 raphianorum ad loci ordinarium vel epis officii-
 um deferendi Idq sine mora. Item tenentur bis
 In anno convocare et peragere Congregationes
 Parochorum in Ecclesia Parochiali ubi bene visi
 ubi peractis Divinis de Spiritu Sancto et In suf-
 fragium animarum suorum Confratru proponunt
 aliqui Casus Consuetis ad resolvendum Item
 examinant decreta reformationis loci ordinarij
 vel ejusdem delegatorum circa visitationem pro-
 hunciatam utriusdem satisfactum sit: Dum pro-
 ducuntur libri metrices Baptizatorum Copulatorum
 et mortuorum, utrum mundi et exacte conscrip-
 tunt. Item tenentur Investigare de moribus Parochia-
 norum ad effectum ut quibuscumque vitis et scandalis
 ab Episcopo v epis offitio Indulate modo imponat.

Ad extremum Inculcare tenentur Parochus qua-
 tenus tempestive testamenta sua seu ultimari-
 as voluntates conficiant ne In defectu eorundem
 Episcopus et epis offitium. Inportunis vanorum
 pretehsionibus ut plurimum Inrealibus Graventur
 et molestent. derelictumq post demortuos pecu-
 lium non desperat. cum Injuria piorum loco-
 rum. ac amissione suffragiorum. pro defun-
 ctis - -

De Juri

30

De Proprietijs que à Regularibus In hac Di-
cesi eveniri Solent.

Regulares hujus Diocesis Privilegijs et exempti-
onibus suis annexi eo deveniunt ut ne quid em re-
spectu Curæ animarum quam frequentem In hac Di-
cesi gerunt meliores ecclesiarum Fundos, possidendo
Jurisdictioni Loci ordinariarum Obtemperare volue-
runt Institutionem ad Parochiales Ecclesias, et fa-
cultatem excipiendi Confessiones et Fidelium tota-
liter negligendo credentes ad præmissa se satis-
epe Invenit definitione et obedientia data a
Cuius Superioribus Insuper plurimi Regulares
e Conventibus et Domicilijs absq. ulla Episcopi
ac epis. officij facultate In privatis nobilium
domibus etiam diebus festivis missas celebrare
Sacramenta administrare In jura Parochialia
Involare Mortuorum et Fidelium Corpora dan-
destine ad suas ecclesias Regulares cum ma-
gno scandalo transportare præsumpserunt
Idq. turpis lucri gratia Ad præsens nihil
Invenit. post adhibitas a loci Ordinario diligen-
tias, et animadversiones, Intra limites suos
ac modestius se se gerere coeperunt.

De Qualitate et Quantitate Lituum ac
Sectarum In hac Diocesi.

Intra litus catholicos, nempe Latinum Græ-
counitum et armenum. Latinus est qui præ-
emunit ex eo quod omnes distinctiones Personæ
eundem sequantur, ita ut vix aliqui nobilium
ijq. tenentis substantiæ de litu Græco repemint
De plebe tamen ad proportionem loci et Incola-
rum, longe Inferior numerus est latinorum

Litus quoq. armenus suos satis exiguos
et non nisi In principalibus Civitatibus et op-
pidis Commorantes numerat.

Litus autem Græco unitus reliquam nu-
merosissimam plebem, cum paucis nobilibus

In hac

in hac Diocesi complectit, habetq in omnibz Ciuitatibz opibz et villis seu Pagis plures v. unam ad minimum iuxta proportionem locorum proprias ecclesias.

Propter Inconstantem permanentiam plebis quae Instar fluxus et Refluxus de loco ad locum transire solet non potest determinari Certz et praecisus numerus latinorum: Coniecturaliter tantum creditur ascendere ultra milliam

Perfidorum Iudeorum In hac Diocesi reperiunt maxima Collocies qui In Ciuitatibz et oppidis aequant ferme numerum Christianorum ibidem Synagogas et loca sepulchris destinata obtinent ea sola Industria seu potius defraudatione Christianorum vicitantes In Pagis etiam vix non omnibus reperiunt licet non in tam magna Copia

Hi Perfidi quamvis saepe saepius de Complicitate furorum etiam ecclesiasticorum tum de aliis Criminibus conueniunt et conuincunt tamen protectionibus magnatum Fulti Impune eadunt.

Praeter hos Infideles sparsim Inveniunt Malhometani Turci et Tartari obsequiis magnatum addicti Sed hi non fingunt Domi cillum et pro vagis reputantur.

Moldavani Deniq Schismatici tum Filipensy e ritu Graeco procedentes Sectarij In aliquibz locis hujus Diocesis sub protectione magnatum foventur non tamen In magna quantitate.

In Moldavia Insuper Fortalitioni dant n pauci qui sectas calvinisticam et Lutheranam sequunt e quibz tamen n raro Religionem orthodoxam amplectunt et efficiunt boni Catholici et quidem multo meliores quam Hebraei qui licet plerumq sacramentum Baptismi suscipiant plene de fide Catholica Informati tamen ut plerimum de fide Catholica suspecti sunt de Iudaismo

De Apostatis

Sæpe Contingit apostatos non tantum Sa-
culares sed etiam Regulares afflante Divina Gracia
ab erroribus et superstitione Mahometana ad
Gremium Ste Matris ecclesie motu proprio re-
dire qui Atiana charitate recipiunt et pro-
pria sacramentali Penitentia vigore Faculta-
tum absolvuntur

De Administratione Justitiae

Episcopus actualis latinus hujus Diocesis
Facultatibus solitis a Sancta Sede Apostolica
sibi gratis se concessis minime abutens procu-
rando fideliter Implere lunctas obligationes
suas etiam causas Jurisdictioni sub affe-
ctas ipse met frequenter discutit signanter
eos que sunt majoris momenti.

Insuper Constituit Vicarium In spi-
ritualibus et officialem Generalem Kerllen
Giedymin Decanum Cathedralis Came-
necensem qui cum apumptis e Gremio
Capituli dilectis Judicibus Surrogatis ad effe-
ctum ut alternatim Cameneci resideant: om-
nibus recurrentibus justitiam exacte Admini-
strant

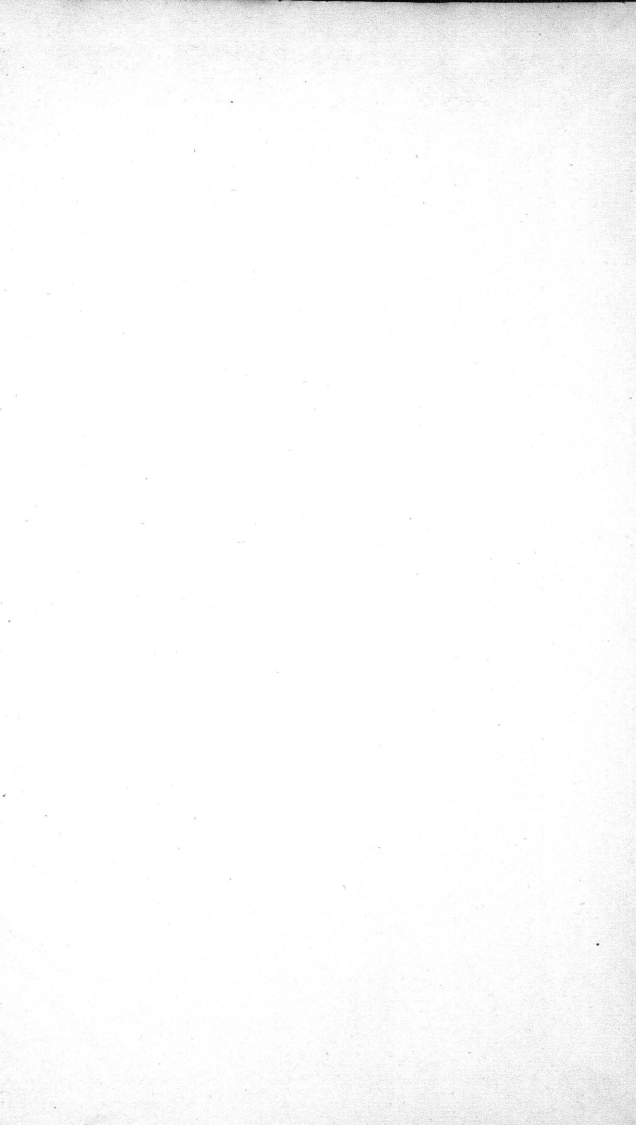
Notarius quoque Curie Episcopalis et Con-
sistorij hujus Antonius Cameneci manet

Lynna Inscriptum Decreti Camenecensis
Statutum modicum Realem. Episcopus
attestor ac In fidem ego manu
propria me subscribo.

Puolaus Dombrowski Episcopus
Camenecensis Podskan
Ritus Latini

Skanowanie i opracowanie graficzne na CD-ROM :

ul. Ostatnia 17

60-102 Poznań

www.digital-center.pl

biuro@digital-center.pl

tel./fax (0-61) 665 82 72

tel./fax (0-61) 665 82 82